

Panoràmica d'Hostalric. Fotografia presa el 1976 por Jordi Gironès

Geografia i medi natural

La vila d'Hostalric s'alça a 169 m d'altitud i uns metres més alt s'alça el castell d'Hostalric en una serrat que domina la vall de la Tordera, riu que és ben a prop.

La situació ha esdevingut sempre molt estratègica perquè es troba emplaçat a la principal via de comunicació que uneix Barcelona i Girona fent de guardià del pas d'exèrcits i d'escamots, de tropes invasores i «amigues», havent estat també lloc visitat per comtes i reis ja sigui per fer-hi estades com en camí de pas.

La història

Les primeres notícies que ens parlen del castell d'Ostarich provenen d'una declaració feta el 17 de febrer de 1106 pel vescomte – de Girona i Àger– Guerau Ponç II de Cabrera al comte barceloní Ramon Berenguer III, en jurar-li fidelitat pels castells de Blanes, Argimon

i Cabrera, en la qual es fa referència a la necessitat de construir un castell en aquest indret. Possiblement el mot té relació amb l'existència d'un hostel si bé no se'n té documentació que ho ratifiqui.

La següent notícia que tenim ja ens parla d'un alou corresponent al castell d'Hostalric (Castro Ostarico) l'any 1145, ja sota el senyoriu dels Cabrera. Pocs anys després (1175) el trobador Guillem de Berguedà fa esment al bisbe d'Urgell del «palaitz d'Ostaric». L'any 1184 el castell i el seu terme eren a les mans de Ponç III de Cabrera.

La vila d'Hostalric, situada a redós del seu castell, fou «poblada de nou» l'any 1242 per Guerau de Cabrera edificant-se ja les primeres muralles a la vila. Pere el Gran (1276-1285) tingué en compte la situació estratègica d'Hostalric establint-hi el seu quarter general. Al respecte, cal tenir present la importància militar d'aquest castell que dominava l'entrada per la vall de la Tordera de l'únic camí ral que durant tota l'Edat Mitjana comunicà

Muralles i torres d'Hostalric tal com estaven l'any 1976. Fotografies de Jordi Gironès

Girona amb Barcelona.

El 24 d'octubre de 1306, el rei Jaume II es mostrà indignat amb el comte Ponç Hug IV d'Empúries –marit de Marquesa, filla i hereva del vescomte Guerau de Cabrera– per la fortificació d'Hostalric i manà que fos aterrada. Finalment, la intercessió de la reina Blanca envers Jaume II impedí que les muralles fossin enderrocades.

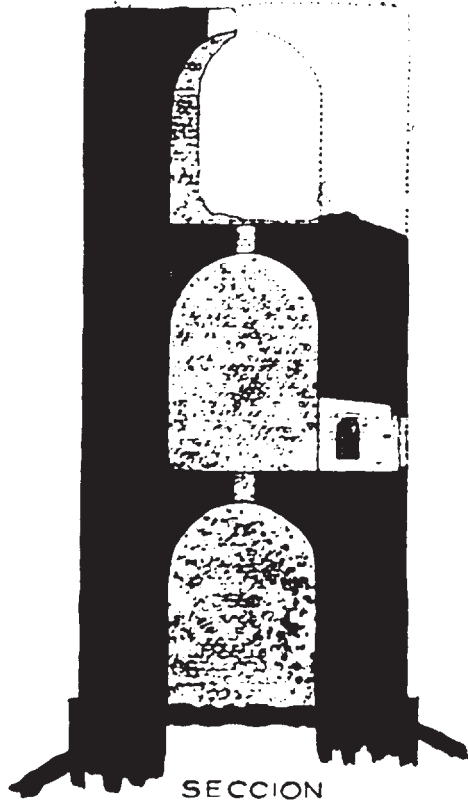
En aquest mateix segle XIV consta com a *castlà* el personatge Pere d'Hostalric (Hostalricho) mentre els Cabrera passaven uns anys força agitats (creació del ducat de Girona, reivindicacions dels seus béns per altri i decapitació del vescomte Bernat II de Cabrera). El 1392, però, el nou sobirà Joan I autoritzà Bernat IV de Cabrera a refer i conservar els murs i valls d'Hostalric i de Blanes. Podem percebre també algunes imposicions. Podem afirmar que les muralles que actualment hi ha a la vila daten d'aquestes

dates. Durant aquest segle els diversos monarques barcelonins hi feren estada tant per fer-hi estada com fent camí de pas.

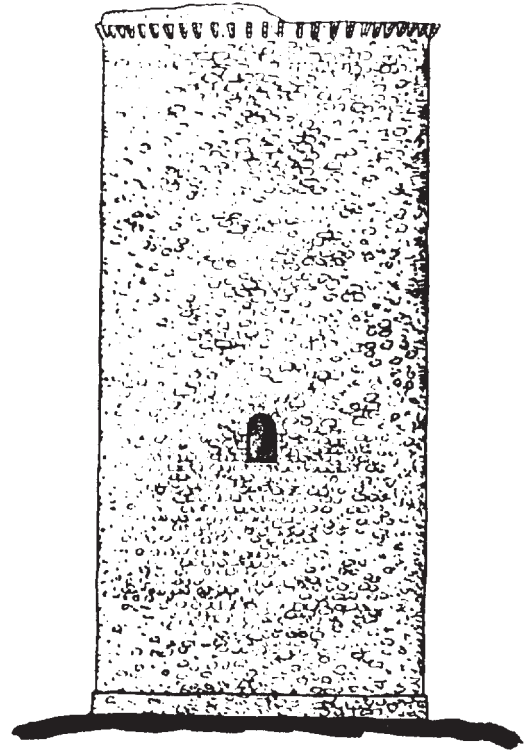
Durant la guerra de la Generalitat contra Joan II el castell patí nombrosos atacs en prendre part contra el rei fent costat als pagesos remences i als diputats de la Generalitat. Fins i tot les tropes franceses (Lluís XI de França) intervingueren assetjant el castell aliats amb el rei Joan II fins l'acabament de la guerra.

En temps de la Guerra de Separació el castell esdevingué una plaça forta. El 1653 els francesos van dominar el país des de la frontera a les rodalies de Barcelona exceptuant Girona i Hostalric. Posteriorment la guarnició del castell era d'irlandesos els quals intentaren traïr la vila en favor dels francesos sense aconseguir-ho. Durant el regnat de Carlos II, els francesos van tornar a envair Catalunya arribant a Hostalric el 18 de juliol de 1694 i,

"TORRE DELS FRARES"

SECCION

ALZADO

ESCALA 10 m.

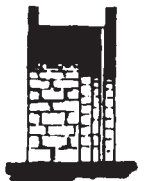

PLANTA

PORTAL DE LA MURALLA

ALZADO

SECCION

PLANTA

després d'una curta resistència, la població i el castell es van rendir. Un any després el duc de Noailles el va fer enderrocar bans d'abandonar-lo. La victòria final de les tropes de Felip V (1714) afavorí el declivi del castell com en la majoria dels altres castells catalans que quedaven dempeus.

Durant el període 1719-1754 es va construir l'actual castell com a fortalesa militar sota un projecte de Felipe Próspero de Verboom, general d'enginyers de Felipe V. Conseqüentment, la fesomia del castell va anar canviant esdevenint una fortalesa mo-

derna que tingué protagonisme durant les guerres carlines i napoleòniques. Durant la guerra de la Independència, la vila fou saquejada i incendiada el 7 de novembre de 1809. Hostalric i Figueres van ser les darreres viles que van abandonar els francesos, fou el 4 de juny de 1814.

L'any 1929, el govern del general Primo de Rivera va decidir traslladar la guarnició deixant de ser zona militar el castell d'Hostalric.

El 13 de novembre de 1963, Hostalric fou declarada Monument Històric Nacional tenint

lloc des d'aleshores una recuperació que no ha tingut fins a la data el ritme de recuperació que caldria.

L'edifici

Llevat de la fortalesa militar actual, cal destacar les muralles de la vila, que han estat restaurades en el transcurs dels darrers anys.

El recinte emmurallat s'allarga 600 m amb vuit torres cilíndriques, i d'elles cal destacar la torre dels Frares, situada a l'extrem més oriental i que controlava l'entrada a la vila, i la Torre d'Ararà –o també dita de la Presó–. Al costat de la primera d'elles s'hi construï el convent de Sant Francesc, actualment la Casa de la Vila.

Nota: per fer aquest escrit he recollit la major part de la informació històrica de l'escrit del volum III de l'obra sobre els *Castells Catalans* publicada per l'editor Rafael Dalmau l'any 1971 (segona edició del 1992).

Jordi Gironès Vilardebò
abril de 2007

Fortalesa moderna d'Hostalric. Fotografia presa per Jordi Gironès l'any 1976.